Lieta Nr.126018820
Arhīva Nr.1-0188-20/2
ECLI:LV:REZT:2020:0515.126018820.1.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2020.gada 15.maijā

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā – tiesnesis I.Dzindzuks, rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kurā /pers. A/, personas kods /personas kods/, saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta astotās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] 2020.gada 25.aprīlī Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Satiksmes uzraudzības rotas jaunākais inspektors A.Buļs (turpmāk – Valsts policijas darbinieks) sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PC 423451, kurā norādīts, ka 2020.gada 25.aprīlī plkst. 19.18 Viļānos Brīvības ielā, pretī ēkai Nr.2, virzienā no veikala "TOP" stāvlaukuma uz Ugunsdzēsēju ielu, /pers. A/ vadīja automašīnu *VW Passat* ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/, un atteicās no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai, narkotisko vai citu apreibinošu vielu ietekmes pārbaudes (lietas 2.lapa).

Protokolā ir norādīts, ka ar savām darbībām, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 25.9.punkta prasības, /pers. A/ izdarīja Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.[15]panta astotajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

Motīvu daļa

[2] Saskaņā ar likuma "Par valsts institūciju darbību ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar Covid-19 izplatību" 5.panta otro daļu tiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata rakstveida procesā uz lietā esošo dokumentu pamata, jo /pers. A/ neizteica lūgumu skatīt lietu mutvārdu procesā. Rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lieta tiek izskatīta, nerīkojot tiesas sēdi un pieņemot lēmumu uz lietā esošo dokumentu pamata.

[3] Pārbaudījusi lietā esošos materiālus, tiesa atzīst, ka administratīvā pārkāpuma lieta par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības par LAPK 149.[15]panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu ir izbeidzama turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[3.1] No administratīvā procesa tiesā likumdevējs ir izdalījis īpašu tā veidu – procesu, kādā skata administratīvo pārkāpumu lietas *(sk. Satversmes tiesas 2005.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.2004-16-01 12.punktu)*. Proti, gan Kriminālprocesa likuma, gan Civilprocesa likuma, gan Administratīvā procesa likuma un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā kārtībā tiek skatītas atšķirīgas lietas, tiesai vērtējot atšķirīgas tiesiskās attiecības. Tāpat atšķirīgi tiek regulēta, piemēram, konkrētās tiesvedības procesuālā kārtība, kā arī procesuālo attiecību subjektu rīcība, tiem īstenojot savas procesuālās tiesības vai izpildot procesuālos pienākumus *(sk. Satversmes tiesas 2010.gada 7.oktobra sprieduma lietā Nr.2010-01-01 17.punktu)*. Administratīvo pārkāpumu lietu lietvedību un izskatīšanas kārtību, atbilstoši LAPK 238.pantā noteiktajam, reglamentē šis kodekss un citi normatīvie akti. Tādējādi, tiesas kompetencē, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, ietilpst ne tikai pienākums noskaidrot LAPK 272.pantā noradītos apstākļus (vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības), bet arī pārbaudīt, vai lietvedības gaitā ir ievērotas materiālās un procesuālās tiesību normas. Līdz ar to arī lietā par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības par atteikšanos no alkohola koncentrācijas pārbaudes izelpotajā gaisā ir būtiski noskaidrot, vai ir ievērota tiesību normās paredzētā kārtība alkohola koncentrācijas noteikšanai attiecīgā transportlīdzekļa vadītāja izelpotajā gaisā un vai šajā pārbaudē iegūtās ziņas ir pieļaujamas un izmantojamas, lai pierādītu konkrētā administratīvā pārkāpuma esamību.

[3.1] Kārtību, kādā transportlīdzekļa vadītājam konstatē alkohola koncentrāciju asinīs un izelpotajā gaisā, kā arī narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaidu nosaka Ministru kabineta 2018.gada 27.novembra noteikumi Nr.719 "Kārtība, kādā nosaka alkohola koncentrāciju asinīs un izelpotajā gaisā un konstatē narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmi" (turpmāk – noteikumi Nr.719). Transportlīdzekļu vadītāju pārbaudei ir jānotiek stingrā saskaņā ar šiem noteikumiem un nav pieļaujamas nekādas atkāpes no tajos noteiktās kārtības.

[3.2] Noteikumu Nr.719 3.punkts nosaka, ka pirms tiek veikta transportlīdzekļa vadītāja pārbaude alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, Valsts policijas vai Valsts robežsardzes amatpersona informē transportlīdzekļa vadītāju par administratīvo atbildību, ja vadītājs atsakās no minētās pārbaudes veikšanas (redakcija, kas spēkā no 2020.gada 23.aprīļa).

Kā izriet no Ministru kabineta noteikumu projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2018.gada 27.novembra noteikumos Nr.719 „Kārtība, kādā nosaka alkohola koncentrāciju asinīs un izelpotajā gaisā un konstatē narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmi" sākotnējā ietekmes novērtējuma ziņojuma (anotācijas) [pieejama https://likumi.lv/ta/id/314171-grozijumi-ministru-kabineta-2018-gada-27-novembra-noteikumos-nr-719-kartiba-kada-nosaka-alkohola-koncentraciju-asinis-un-izelpo ...] Valsts policijas darbinieku un robežsargu (uz valsts robežas) pienākums informēt transportlīdzekļa vadītāju par administratīvo atbildību, ja tas atteiksies no pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, izmantojot portatīvo mēraparātu, veikšanas, ir nostiprināts, lai nodrošinātu labas pārvaldības principa ievērošanu.

Tiesa secina, ka lietas materiālos nav pierādījumu tam, ka pirms veikt /pers. A/ pārbaudi alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, policijas darbinieks bija informējis viņu par administratīvo atbildību par atteikšanos no minētās pārbaudes.

SUR inspektora A.Buļa 2020.gada 25.aprīļa dienesta ziņojumā norādīts, ka viņš paskaidroja vadītājam /pers. A/, ka tiks veikta pārbaude uz alkoholu uz vietas, no kuras /pers. A/ atteicās. Tad /pers. A/ tika izskaidrots, ka viņš tiks nogādāts uz medicīnisko iestādi pārbaudes veikšanai. /pers. A/ atteicās arī no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai (lietas 3.lapa). Līdz ar to tiesa secina, ka pirms veikt transportlīdzekļa vadītāja /pers. A/ pārbaudi alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā Valsts policijas darbinieks nebija brīdinājis viņu par administratīvo atbildību par atteikšanos no minētās pārbaudes. Respektīvi, Valsts policijas darbinieks nebija izpildījis viņam noteikto pienākumu un nebija informējis /pers. A/ par administratīvo atbildību gadījumā, ja vadītājs atsakās no minētās pārbaudes veikšanas. Tiesas ieskatā, šāda Valsts policijas darbinieka rīcība ir uzskatāma par būtisku pārkāpumu.

[3.3] No administratīvā pārkāpuma protokola izriet, ka /pers. A/ atteicās no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai, kā arī no narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes pārbaudes.

2020.gada 3.aprīlī Saeimā tika pieņemts likums "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā", kas stājās spēkā 2020.gada 5.aprīlī,

izdarot grozījumus LAPK 149.[15]panta astotajā daļā un izslēdzot no tās vārdu "medicīniskās". Proti, pašlaik LAPK 149.[15]panta astotā daļa paredz atbildību par atteikšanos no jebkādas pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes pārbaudes, tostarp arī no amatpersonas veiktās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā ar amatpersonas rīcībā esošo portatīvo mēraparātu.

[3.4] No Noteikumu Nr.719 5.punkta izriet, ka Valsts policijas darbiniekam, konstatējot, ka transportlīdzekļa vadītāja pārbaudi alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā nav iespējams veikt vai transportlīdzekļa vadītājs atsakās no minētās pārbaudes vai nepiekrīt tās rezultātiem, ir jāsastāda šo noteikumu 7.punktā minētais transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokols un jāizdara ieraksts tajā par to, ka vadītājs nepiekrīt veikt pārbaudi.

Tiesa konstatē, ka konkrētajā lietā nav ievērota Noteikumu Nr.719 5.punktā minētā prasība, jo lietas materiāliem šāds protokols nav pievienots. Tiesa atzīst, ka, administratīvā pārkāpuma lietai nepievienojot procesuālos dokumentus, kuru nepieciešamību nosaka normatīvie akti un ar kuriem tiek pierādīta administratīvā pārkāpuma objektīvā puse, tika pieļauts būtisks procesuālais pārkāpums, kura dēļ lietu jāizbeidz.

Par būtisku procesuālo pārkāpumu uzskatāms tāds pārkāpums, kas var ietekmēt pieņemto nolēmumu pēc būtības, tas ir, ja iespējama cēloņsakarība starp procesuālās normas pārkāpumu un procesa rezultātu. Ja procesuālais pārkāpums ir tik nozīmīgs, ka varēja ietekmēt administratīvā pārkāpuma protokola un tiesas lēmuma saturu, tiesa lietvedību var izbeigt, nevērtējot personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un materiālo tiesību normu piemērošanu. Respektīvi, ja administratīvā pārkāpuma protokola sagatavošanas un izdošanas procesā ir pieļauts būtisks procesa pārkāpums, tiesa nevar paļauties, ka faktiskie apstākļi ir konstatēti pareizi. Konkrētajā gadījumā LAPK 149.[15]panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma objektīvā puse pierādama tikai ar ziņām, kas fiksētas transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolā. Tikai transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokols var norādīt uz iegūto ziņu patiesumu un ticamību, jo pārbaudes protokolam ir objektīvi jāatspoguļo pārbaudes laikā konstatētos apstākļus un faktus, tajā skaitā vadītāja atteikšanos no šādas pārbaudes. Savukārt nesastādot transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu, tiesai nav iespējams pārbaudīt, vai alkohola koncentrācijas pārbaude izelpotajā gaisā /pers. A/ tika veikta ievērojot noteikumu Nr.719 prasības. Turklāt normatīvajos aktos nav paredzēta cita kārtība, kādā personai (transportlīdzekļa vadītājam) varētu noteikt alkohola koncentrāciju vai fiksēt atteikšanos no tās pārbaudes. No tā izriet, ka administratīvā pārkāpuma lietā transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu nevar aizstāt ar policijas darbinieka ziņojumu vai liecībām.

Līdz ar to secināms, ka policijas darbinieks nav ievērojis noteikto kārtību, kādā tiek fiksēts transportlīdzekļa vadītāja atteikums veikt pārbaudi alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā. Valsts policijas darbinieka rīcība, nesastādot transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu, ir atzīstama par būtisku pārkāpumu, jo tas ietekmēja administratīvā pārkāpuma būtību. Nesastādot un nepievienojot lietas materiāliem transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu, tiesai nav iespējams pārliecināties, vai tiesību normā paredzētajām tiesiskajām sekām konkrētajā gadījumā bija vai nebija jāiestājas. Tāpēc tiesai, konstatējot patstāvīgu lietas izbeigšanas pamatu sakarā ar pieļauto būtisku procesuālo pārkāpumu, nav jāvērtē pārkāpums pēc būtības.

Turklāt tiesa secina, ka no lietas materiāliem nav saprotama /pers. A/ attieksme pret izdarīto administratīvo pārkāpumu, jo no viņa netika paņemts paskaidrojums.

[4] Saskaņā ar LAPK 239.panta 1.punktu lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva. Savukārt LAPK 275.panta trešās daļas 3.punkts nosaka, ka lēmums par lietvedības izbeigšanu jāpieņem gadījumos, kad konstatējami LAPK 239.pantā paredzētie apstākļi.

Ņemot vērā sprieduma [3] punktā izklāstīto argumentāciju, tiesa secina, ka nav pierādītas /pers. A/ prettiesiskās darbības (objektīvā puse), kas atbilstu LAPK 149.[15]panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvam, un proti, atteikšanās no pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka administratīvā lietvedība par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības par LAPK 149.[15]panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu ir izbeidzama.

[5] Ņemot vērā, ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama, izņemtais transportlīdzeklis *VW Passat* ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/, atdodams /pers. A/ vai transportlīdzekļa īpašniekam /pers. F/ (lietas 4.-7.lapa). Tāpat /pers. A/ atdodama vadītāja apliecība /apliecības numurs/, kas tika izņemta 2020.gada 25.aprīlī (lietas 11.lapa).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz LAPK 275.panta trešās daļas 3.punktu, 289.[6]panta devīto daļu un 289.[16] pantu, tiesa

nosprieda:

izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu.

Izņemto transportlīdzekli *VW Passat* ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/, kurš nodots glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrai un atrodas autostāvvietā Ludzā, Liepājas ielā 2B (tālr.20374288), atdot /pers. A/ vai transportlīdzekļa īpašniekam /pers. F/.

Izņemto vadītāja apliecību /apliecības numurs/ atdot /pers. A/.

Spriedumu var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rēzeknes tiesā 10 darba dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā no 2020.gada 15.maija.

Tiesnesis I.Dzindzuks